

Z DRUGAČNOSTJO NI NIČ NAROBE

dr. Mateja Hudoklin, univ. dipl. psih., spec. klin. psih.

Vsak človek se rodi s popolnoma enkratno kombinacijo različnih lastnosti, kar vsakega izmed nas naredi nekoliko drugačnega, edinstvenega. In vseeno smo si nekatere skupine ljudi med sabo nekoliko bolj podobne v primerjavi z drugimi skupinami ljudmi.

Individualne razlike med ljudmi

Ljudje smo se v preteklosti združevali v skupine iz različnih vzgibov, med drugim smo s tem zadovoljili tudi potrebo po varnosti in potrebo po bližini drugih ljudi, združevanje nam je omogočalo preživetje. In če nekoliko poenostavimo, smo ravno zaradi tega združevanja znotraj posamezne skupine postali bolj podobni drug drugemu. V takšnih skupinah smo se počutili bolj varne, ker so odzivi drugih ljudi nekoliko bolj predvidljivi, medsebojna povezanost pa nam je nudila tudi varnost pred naravo in drugimi skupinami ljudi. Sčasoma se je pripadnost skupini kazala tudi v nekaterih zunanjih znakih, danes rečemo kulturnih posebnostih, simbolih, ki jih imamo, jeziku, običajih in navadah.

Predsodki in stereotipi

Predsodki in stereotipi so posledica naših potreb po preživetju, omogočali so nam ohranjati naš svet bolj predvidljiv in zato varen. Predsodek je prepričanje ali sodba o ljudeh, ki jih v resnici ne poznamo. Stereotip je ustaljeno zakoreninjeno prepričanje ali razmišljanje o ljudeh. V današnjem svetu pa so predsodki in stereotipi bolj kot v preteklosti predvsem ovira pri spoznavanju in sprejemanju drugih, pri sprejemanju in spoznavanju drugačnosti. Povezujejo se z nestrpnostjo do drugih, zavračanjem drugih in sovražnostjo do drugih.

Strpnost (tolerantnost) do drugih

Danes vemo, da je ravno različnost tista, ki bogati naše življenje in okolje, v katerem živimo. Če naše življenje obvladujejo predsodki in stereotipi, se v nas krepijo nestrpnost do drugih, strah in sovražnost. Takšna občutja nam nikakor ne pomagajo, da živimo bolj varno, kakovostno in ustvarjalno življenje – ravno nasprotno ukalupljajo nas v tesne okvire, ki sami po sebi zbujajo strah in povečujejo negotovost. Ker vse to vemo, smo usmerjeni k spodbujanju in sprejemanju različnosti, sprejemanju ljudi, ki se od nas razlikujejo po zunanosti, nekaterih drugih osebnostnih značilnostih, kulturi, iz katere prihajajo, jeziku, ki ga govorijo, in podobno. Sprejemanje in spoštovanje drugega človeka takšnega, kot je, je temelj sobivanja. Strpnost do drugih, spoštovanje in sprejemanje so osnovne vrednote, ki nam pomagajo osmišljati naše življenje, in otroci se tega učijo od rojstva naprej. Starši in ožje okolje, v katerem otrok živi, so zgled in model, s pomočjo katerih otroci gradijo tudi svoj notranji svet strpnosti.

Kako se z otrokom pogovarjamo o strpnosti?

Sprejemanje drugih in strpnost do drugačnosti se kaže že v tem, kako se pogovarjamo z otrokom, ko se na nas obrača z vprašanji, npr. *Zakaj pa ima ta stric take barve kožo; zakaj ima ta deklica poševne oči; zakaj tega dečka ne razumem; zakaj je ta stric na vozičku* itd. Pogovor o različnosti je osnova sprejemanja. Pogovarjamo se o tem, kaj različnost pomeni, kaj nam prinaša, kako je del našega življenja. Pogovarjamo se o tem, kako lahko nekemu, ki je nov v naši skupnosti, olajšamo in omilimo spremembo, ki jo ta prinaša v njegovo življenje. Pogovarjamo se tudi o tem, kakšna komunikacija je spoštljiva, kateri izrazi so primernejši, ko komuniciramo z ljudmi, ki so drugačni od nas, in na kakšen način lahko izražamo sprejemanje in spoštovanje.

Strpnost v naših odnosih prispeva k boljšim in kakovostnejšim medosebnim odnosom. Spoznavanje barvitosti in različnih odtenkov sveta obarva tudi naš svet, ga tako naredi zanimivega, pestrega in bogati naše življenje.